



Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

raadsnummer 2023 29
collegevergadering d.d. 21 maart 2023
raadsvergadering d.d. 26 april 2023
programma Leefbaar Venlo
portefeuillehouder J. Smeets

ons kenmerk 1937717
team RGVEWW
steller N. Al Sader
doorkiesnummer +31 618899643
e-mail n.alsader@venlo.nl
datum 23 januari 2023
bijlage(n) 1
datum verzonden

Onderwerp

Beleidskader Burgerbetrokkenheid

Advies

Het beleidskader Burgerbetrokkenheid vast te stellen (bijlage 1) waarin de gemeentelijke visie op burgerbetrokkenheid wordt gedefinieerd, welke vormen burgerbetrokkenheid kan aannemen en welke uitgangspunten erbij horen.

Aanleiding

Als lokale overheid hebben we te maken met nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet en mogelijk ook de ontwerpwet Versterking participatie op decentraal niveau, die ons verplicht na te denken over hoe inwoners worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijke plannen en beleid.

Dit komt ook nadrukkelijk tot uitdrukking in het coalitieakkoord 'Samen verder bouwen aan een gezond Venlo!' (2022-2026). Daarin wordt het belang benadrukt van goed luisteren naar wat inwoners beweegt en wat hun wensen zijn en duidelijk aan te geven wat de gemeente wel of niet kan doen. Ook wordt gesteld dat het belangrijk is dat medewerkers van de gemeentelijke organisatie vaker in de wijken komen, de communicatie met inwoners verbeterd wordt en onderzocht wordt op welke vernieuwende wijze(n) nog meer inwoners bereikt kunnen worden om hen te stimuleren aan de slag te gaan in hun eigen buurt en voor de gemeente om dat mogelijk te maken.

Betrokken inwoners kloppen bij de gemeente aan met wensen, plannen en ideeën voor hun leefomgeving met de vraag wat de mogelijkheden zijn. Niet altijd weten we daar een goed antwoord op te formuleren. Daarom is het belangrijk dat de gemeente duidelijkheid schept over de manier van samenwerken met inwoners en welke mogelijkheden er voor inwoners wel of niet zijn om invloed uit te oefenen op ontwikkelingen in hun leefomgeving.

Beoogd effect

Beleidskader vast te stellen dat geeft inzicht in wat er onder burgerbetrokkenheid verstaan wordt, welke vormen het kan aannemen, en welke uitgangspunten erbij horen. Zo wordt, zowel voor inwoners, alsook voor college, raad en ambtelijke organisatie duidelijk wat wij onder burgerbetrokkenheid verstaan en hoe we dat in onze gemeente vorm geven.



Argumenten

In het beleid wordt onder overheidsparticipatie verstaan: de manier waarop de gemeente ondersteuning of een bijdrage geeft aan initiatieven van bewoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven of andere belanghebbenden. Overheidsparticipatie kan de vorm aannemen van *loslaten*, *faciliteren*, *stimuleren*, *regisseren* en *reguleren*. Onder burgerparticipatie wordt verstaan: het op initiatief van de gemeente betrekken van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijke plannen en beleid. Burgerparticipatie kan de vorm aannemen van *informereren*, *raadplegen*, *adviseren*, *coproduceren* en *meebeslissen*.

Het beleidskader hanteert een vijftal uitgangspunten voor overheidsparticipatie.

Betrokken inwoners die wensen, plannen of ideeën hebben voor hun leefomgeving en een initiatief beginnen hebben vaak op enig moment behoefte aan informatie of ondersteuning vanuit de gemeente. Gemeenschapsinitiatieven zijn in de eerste plaats van de gemeenschap zelf, maar de gemeente kan deze initiatieven tot op zekere hoogte wel ondersteunen en faciliteren. Daarbij is het belangrijk dat de gemeenschap eigenaar blijft van het initiatief en de gemeente duidelijk is over welke initiatieven wel gefaciliteerd en/of ondersteund worden en welke niet. We streven naar een oplossingsgerichte en constructieve benadering van gemeenschapsinitiatieven en het bieden van helderheid over mogelijkheden en randvoorwaarden. In het beleid wordt dit aangegeven via een vijftal uitgangspunten voor overheidsparticipatie:

1. We nemen initiatiefnemers serieus.
2. We bieden duidelijkheid over mogelijkheden en voorwaarden.
3. We bieden ondersteuning en hulp op maat.
4. We denken in mogelijkheden in plaats van regels.
5. We spreken met één mond en werken voortvarend.

De uitgangspunten voor participatie zoals beschreven in het vastgestelde Participatiebeleid Omgevingswet Gemeente Venlo worden voor ieder burgerparticipatieproces toegepast (dus ook voor onderwerpen buiten de sfeer van de Omgevingswet).

Op 25 januari 2023 heeft de gemeenteraad het Participatiebeleid Omgevingswet Gemeente Venlo vastgesteld. In het Participatiebeleid Omgevingswet staan een aantal uitgangspunten beschreven voor het betrekken van belanghebbenden bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit. Deze uitgangspunten zijn van toepassing op instrumenten binnen de Omgevingswet waarvoor (burger)participatie verplicht is gesteld, maar zijn algemeen geformuleerd waardoor ze voor ieder participatieproces waarbij inwoners betrokken worden toepasbaar zijn. De uitgangspunten zijn:

1. We leveren maatwerk.
2. We zijn transparant.
3. We organiseren participatie vroegtijdig.
4. We hebben een constructieve houding en werken vanuit het principe; 'ja, mits'.
5. We gaan voor een inclusieve aanpak.
6. We leren van participatieprocessen en blijven ons ontwikkelen.

Burgerbetrokkenheid en wijkgericht werken

In Venlo besteden we extra aandacht aan wijken met een opeenstapeling van maatschappelijke problemen. Samen met bewoners en maatschappelijke organisaties maken we plannen om deze wijken weer (minimaal) op het gemiddelde te krijgen.



Daarnaast waken we ervoor dat andere wijken niet afglijden. Het wijkgericht werken is continu in ontwikkeling. De afgelopen jaren is er ingezet op het werken met wijkanalyses, buurtbudgetten, multidisciplinaire teams en stappenplannen (wijze van samenwerken met inwoners). In het beleidskader worden een aantal ontwikkelingen binnen het wijkgericht werken beschreven. De doorontwikkeling van het wijkgericht werken is van wezenlijk belang om de burgerbetrokkenheid naar een hoger niveau te kunnen tillen.

Het beleidskader gaat in op de doelstelling van burgerbetrokkenheid en hoe deze bereikt kan worden.

Het doel van burgerbetrokkenheid is het vergroten van de betrokkenheid en het eigenaarschap van inwoners over hun eigen leefomgeving alsmede het verbeteren van de samenwerking met inwoners bij het realiseren van maatschappelijke opgaven.

Dit doel is bereikt wanneer:

- Meer inwoners betrokken zijn bij hun leefomgeving en meer eigenaarschap ervaren (bijvoorbeeld door het melden van problemen in de buurt, het deelnemen aan gemeentelijke plannen en beleid, of het zelf organiseren van initiatieven).
- Wijken waar we extra inzet hebben gepleegd leefbaarder worden, blijkend uit een toename van de waardering voor de sociale en fysieke leefomgeving.
- We een hogere waardering krijgen van onze inwoners op onze dienstverlening (zoals een hoger percentage inwoners die vertrouwen zegt te hebben in het gemeentebestuur en een hoger cijfer op het onderwerp participatie).

In het beleid wordt aangegeven hoe dit doel bereikt kan worden, namelijk door het:

1. Institutionaliseren van burgerbetrokkenheid in de gemeentelijke organisatie.
2. Werken aan de zichtbaarheid van ambtenaren in de wijk.
3. Verbeteren van de communicatie & proces inrichten voor gemeenschapsinitiatieven;
4. Werken met flexibele budgetten.

Het beleidskader komt tegemoet aan de aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek.

Op 12 oktober 2022 presenteerde de rekenkamer tijdens een themasessie haar onderzoek "Burgerinitiatieven in Venlo: ervaringen en effecten op basis van negen cases" aan de gemeenteraad. Op basis van dit onderzoek heeft de rekenkamer een viertal aanbevelingen geformuleerd. De gemeenteraad heeft op 19 oktober 2022 besloten alle aanbevelingen over te nemen en het college opgedragen hier uitvoering aan te geven. In de RIB 2023-27 'Plan van aanpak aanbevelingen rekenkamer onderzoek' wordt aangegeven hoe de aanbevelingen zijn opgepakt en welke plek ze hebben gekregen in het beleidskader Burgerbetrokkenheid. De Raadsinformatiebrief is gelijktijdig met dit voorstel aan uw raad aangeboden.

Kanttekeningen

Uitvoering geven aan het beleidskader Burgerbetrokkenheid vraagt om investeringen.

Het opstellen van dit beleidskader is het begin van een doorlopend traject. Om dit beleidskader ook daadwerkelijk om te zetten in daden dient er een uitvoeringsplan opgesteld te worden en geïnvesteerd te worden in o.a. de vaardigheden van medewerkers binnen de ambtelijke organisatie en een wijziging in bestaande werkprocessen.

Financiën

In deze fase heeft het voorstel geen financiële gevolgen. Bij de ontwikkeling van het uitvoeringsplan zullen de financiële gevolgen inzichtelijk worden gemaakt.



Communicatie

Het vastgestelde beleidskader Burgerbetrokkenheid wordt bekend gemaakt via de gemeentelijke website zodat iedereen hiervan kan kennisnemen. De stadsdeelmanagers delen het beleidskader ook met de wijk- en dorpsraden. Interne communicatie wordt integraal onderdeel van het nog op te stellen uitvoeringsplan.

Vervolgprocedure raad

De huidige inspraakverordening is aan modernisering toe. Om te anticiperen op mogelijk nieuwe wetgeving die ons verplicht om de inspraakverordening te verbreden tot een participatieverordening zal het beleidskader Burgerbetrokkenheid de basis vormen voor de nader op te stellen participatieverordening. De participatieverordening zal door de gemeenteraad worden vastgesteld. Voorgesteld wordt om dit beleidskader na vier jaar (na vaststelling) te evalueren.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Bijlage

1. Beleidskader Burgerbetrokkenheid



Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Beleidskader Burgerbetrokkenheid
raadsnummer 2023 29
raadsvergadering d.d. 26 april 2023

team RGVEWW
steller N. Al Sader
doorkiesnummer +31 618899643
e-mail n.alsader@venlo.nl
datum 23 januari 2023

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 21 maart 2023, registratienummer 1937717;
gelet op artikel 147 lid 2 van de Gemeentewet;

besluit:

Het beleidskader Burgerbetrokkenheid vast te stellen (bijlage 1) waarin de gemeentelijke visie op burgerbetrokkenheid wordt gedefinieerd, welke vormen burgerbetrokkenheid kan aannemen en welke uitgangspunten erbij horen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 26 april 2023.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten